

Bruxelles, 29. rujna 2023.
(OR. en, lv, pl, sk)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0218(COD)

13188/23
ADD 1 REV 2

CODEC 1631
ENER 502
CLIMA 409
CONSOM 322
TRANS 363
AGRI 525
IND 481
ENV 1009
COMPET 896

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Nacrt DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (**prvo čitanje**)
– donošenje zakonodavnog akta
= izjave

Izjava Belgije

Belgija prepoznaje potrebu za ubrzanjem energetske tranzicije i postupnim ukidanjem fosilnih goriva u okviru naših nastojanja da ostvarimo ciljeve iz Pariškog sporazuma. Belgija će podržati donošenje, ali bi željela izraziti zabrinutost zbog izazova povezanih s povećanim ciljevima za energiju iz obnovljivih izvora navedenima u ovoj trećoj direktivi o energiji iz obnovljivih izvora. Ozbiljna demografska i zemljopisna ograničenja, u kombinaciji s prisutnošću velikih klastera energetske intenzivnih industrija, znače da je očekivane nacionalne doprinose u skladu s formulom iz Priloga II. Uredbi (EU) 2018/1999 iznimno teško ostvariti te se čine neostvarivima, osobito u vremenskom okviru od samo sedam godina. Isto vrijedi i za obvezujuće sektorske podciljeve (u pogledu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji, prometu te sektoru grijanja i hlađenja), koji se ne čine usklađenima s našim nastojanjima da klimatske ciljeve ostvarimo na

troškovno učinkovit način. Neovisno o tim izazovima, Belgija će i dalje konstruktivno doprinosti ostvarivanju europskog cilja.

Izjava Irske

Irska pozdravlja dogovor o ažuriranju teksta Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i prepoznaje potrebu za ambicioznim djelovanjem radi ostvarenja ciljeva za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. Postizanje ambicioznih ciljeva u relativno kratkom roku zahtijevat će dosad nezabilježene napore čitavoga društva te je ključno da u tome svi sudjeluju.

Irska smatra da će neuzimanje u obzir svih posljedica znatnih povećanja ciljeva za energiju iz obnovljivih izvora, kao što je trenutačno funkcioniranje provedbe privremenih ciljeva na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, biti kontraproduktivno.

Neuzimanje u obzir svih posljedica sa sobom nosi rizik da se dovede u pitanje potpora potrebna za promicanje energije iz obnovljivih izvora kada se javna sredstva preusmjeravaju s potrebnih ulaganja u energetske sustave država članica, unatoč tome što su već ostvareni znatan napredak i ulaganja te preuzete mnoge obveze.

Cilj za energiju iz obnovljivih izvora do 2030. u konačnom tekstu nadilazi ono što je prvotno predloženo u okviru paketa „Spremni za 55 %”. Učinak povećanog cilja za energiju iz obnovljivih izvora, kao i sve neželjene posljedice, možda neće biti potpuno očit dok države članice ne dovrše ažuriranja svojih nacrti nacionalnih energetske i klimatskih planova.

Uredbom o upravljanju predviđa se preispitivanje kao odgovor na globalni pregled stanja dogovoren Pariškim sporazumom iz 2015. Irska smatra da bi takvo preispitivanje Uredbe o upravljanju bilo dobra prilika da se preispita i funkcioniranje provedbe privremenih ciljeva i mehanizama za usklađivanje dostupnih državama članicama. Takvo preispitivanje može se temeljiti na analizi sadržanoj u ažuriranim nacrtima nacionalnih energetske i klimatskih planova koje su dostavile države članice.

Izjava Latvije

Latvija naglašava važnost razvoja obnovljivih izvora energije za jačanje energetske sigurnosti i neovisnosti, osiguravanje stabilnosti cijena te smanjenje emisija stakleničkih plinova i ostvarivanje klimatskih ciljeva Europske unije.

Latvija podržava Prijedlog direktive o promicanju energije iz obnovljivih izvora, a posebno dogovor postignut o ključnim elementima tog prijedloga, kao što su sektorski ciljevi, sektor grijanja i bioenergija.

Latvija će učiniti sve što je u njezinoj moći kako bi provela sve potrebne mjere za povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora u prometnom sektoru i radit će na povećanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora kako bi se u zemlji stvorili potrebni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. Međutim, smatra da dogovor o ciljevima i obvezama iz članka 25. u pogledu energije iz obnovljivih izvora, a posebno korištenja vodika u prometu, nadilazi kapacitete Latvije da ih provede i ostvari s obzirom na njezine nacionalne okolnosti.

Latvija smatra da je pri utvrđivanju zahtjeva za mjere za promicanje energije iz obnovljivih izvora važno uzeti u obzir gospodarske i socijalne okolnosti u zemlji, kao i nacionalne energetske bilance i polazišne točke.

Izjava Poljske

Poljska je jedno od najbrže rastućih tržišta energije iz obnovljivih izvora u Europi.

Posljednjih su se godina zahvaljujući potpori vlade i javnom angažmanu eksponencijalno povećali naši kapaciteti energije iz obnovljivih izvora, posebno u solarnom sektoru. Kako bismo povećali uvođenje čiste energije, uspostavili smo stabilan pravni okvir i odgovarajuće programe potpore. Pojednostavnjenje i ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola elementi su Prijedloga koje treba pozdraviti, ali oni nisu dovoljni da bi se osiguralo ispunjenje njegovih ciljeva. Brzo uvođenje obnovljivih izvora energije u razmjerima predloženima u revidiranoj Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora i sve veći udio izvora energije ovisnih o vremenskim uvjetima u proizvodnji energije ugrožavaju stabilnost mreže i opću energetska sigurnost. Poljska stalno naglašava potrebu da se energetska tranzicija provodi brzinom koja je izvediva za energetska sustav te dostupna društvu i korisna za europsku industriju. Ciljevi moraju biti realistični i državama članicama omogućiti fleksibilnost u odabiru odgovarajućih alata za njihovu provedbu.

Nadalje, s obzirom na učinak Nacrta uredbe na kombinaciju izvora energije država članica i negativne socijalne posljedice koje iz toga proizlaze, Poljska smatra da bi pravna osnova predloženog akta trebao biti članak 192. stavak 2. točka (c) UFEU-a.

Stoga Poljska ne može poduprijeti predloženu revidiranu Direktivu o energiji iz obnovljivih izvora.

Poljska zadržava i svoje negativno stajalište o cijelom paketu „Spremni za 55 %”, kojim se utvrđuju nerealistični ciljevi i ambicije te znatno utječe na kombinaciju izvora energije država članica.

Poljska smatra da se većina paketa provodi na pogrešnoj pravnoj osnovi, što je opasan presedan.

Izjava Slovačke Republike

Slovačka Republika smatra da je opći cilj EU-a za obnovljive izvore energije za 2030. vrlo ambiciozan i da će ga biti vrlo teško ostvariti. Kad je riječ o nacionalnoj kombinaciji izvora energije i njezinu razvoju, Slovačka Republika ne vidi realnu mogućnost da znatno poveća svoje ambicije u tom području i naglašava da se svakim dodatnim doprinosom ciljevima za obnovljive izvore energije izračunatim na temelju neobvezujuće formule iz Priloga II. Uredbi (EU) 2018/1999 možda neće uzeti u obzir sve relevantne činjenice na nacionalnoj razini, a stoga ni odražavati stvarni potencijal za razvoj obnovljivih izvora energije u zemlji.

Iako smatramo da je ambiciozne ciljeve koji se odnose na promet i grijanje teško ostvariti i da postoji rizik da neće biti ostvareni, Slovačka Republika će u tom pogledu uložiti napore i utvrditi ciljeve i mjere za njihovo ostvarenje u nacionalnom energetske i klimatskom planu.

Isto tako, imamo rezervu u pogledu potpore za proizvodnju vodika iz niskougljičnih izvora, što je jedno od ključnih pitanja za Slovačku Republiku i nije na zadovoljavajući način riješeno u Direktivi.

Izjava u ime Komisije o članku 22.a i članku 22.b Direktive o energiji iz obnovljivih izvora

Člankom 22.a Direktive o energiji iz obnovljivih izvora u kombinaciji s člankom 22.b potaknut će se neophodna zamjena fosilnih goriva koja se upotrebljavaju kao sirovine u industriji i smanjenje emisija stakleničkih plinova u industrijskim procesima koje je teško elektrificirati.

S obzirom na to da je riječ o novom cilju i da se nalazimo u ranoj fazi tranzicije na tržištu vodika, Komisija je svjesna da će za postizanje cilja, barem do 2030., biti potrebni znatni napori država članica i znatna ulaganja javnih i privatnih dionika.

Komisija je svjesna da će postizanje cilja iz članka 22.a stavka 1. petog podstavka, također u kombinaciji s člankom 22.b, u određenim slučajevima podrazumijevati visoke troškove za postrojenja koja moraju naknadno prilagoditi svoje procese. To se odnosi na određena postrojenja za proizvodnju amonijaka koja će trebati znatna ulaganja u postupak proizvodnje kako bi se zamijenila upotreba vodika dobivenog parnim reformiranjem metana. Stoga Komisija u procjeni na temelju članka 22.a stavka 1. petog podstavka i članka 22.b prvog stavka točke (b), na pojedinačnoj osnovi i kada je to propisno opravdano, neće uzimati u obzir ta postojeća postrojenja, pri čemu će razmotriti jesu li u potpunosti amortizirana i kada je donesena konačna odluka o ulaganju za naknadnu prilagodbu.

Općenito, Komisija prepoznaje da će za postizanje ciljeva utvrđenih u Direktivi, a posebno općeg cilja u pogledu energije iz obnovljivih izvora te ciljeva za prometni i industrijski sektor biti potrebni znatni naponi država članica i znatna ulaganja javnih i privatnih dionika, a potencijalno i iz nacionalnih proračuna. Komisija je svjesna da će državama članicama trebati pomoć u provedbi tih ciljeva.

Komisija priznaje da osim obnovljivih izvora energije postoje i drugi izvori energije bez fosilnih goriva koji doprinose postizanju klimatske neutralnosti do 2050. za države članice koje se odluče na njih osloniti.

Komisija priznaje i da bi ciljevi u pogledu energije iz obnovljivih izvora trebali ići ruku pod ruku s dodatnim naporima za dekarbonizaciju koji se temelje na drugim nefosilnim izvorima energije kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost, uzimajući u obzir posebne nacionalne okolnosti i strukturu opskrbe energijom svake države članice. Kako bi se postigao taj cilj, Komisija smatra da bi uvođenje energije iz obnovljivih izvora u okviru povećanog obvezujućeg općeg cilja Unije trebalo kombinirati s dodatnim radom na dekarbonizaciji, uključujući s razvojem drugih nefosilnih izvora energije za koje se odluče države članice.
